

pisu daně činžovní. Úleva takto poskytnutá nemá vlivu na vyměňování obecních dávek na základě nájemného. Údaje nesprávné jsou trestné podle zákona o přímých daních.

V podstatě nepřineslo toto vládní nařízení nic nového; je rozšířením a prodloužením platnosti podobných norem, již v letech předchozích vydaných, totiž vl. nař. č. 159/1934 a 103/1935. Jeho význam je však dalekosáhlý, neboť zřejmě vykazuje tendenci snížit nezaměstnanost a podpořit řádné řemeslníky (text »oprávněných živnostníků«). Jest si jen přát, aby bylo dostatečně majiteli domů využito a aby snížena byla nezaměstnanost těmi, jimž stát takto podává pomocnou ruku, vzdávaje se značné části svých daňových příjmů, a to tím větší, čím větší bude využití zde daných výhod.

Dr. F. B.

Zprávy.

ZNAK, VLAJKA A PRAPOR. Bylo již dostatek stížností, jak se užívá vadných znaků a ještě více jich bylo na úpravu praporů. Je to dosti pochopitelné: za bývalého režimu jsme k emblemům státní moci měli poměr pouze negativní a dokonce jsme vytýkali t. zv. »fángličkářství«. Za těchto poměrů se nemohla vyvinout ani úcta k znakům a praporům našeho někdejšího státu a tak se po obnově samostatnosti velmi zvolna užívá úcta i důstojné užívání, jaká je na př. i v demokraciích západoevropských zcela pravidelné. Nejhůře na tom jsou rozhodně prapory a vlajky, které si každý téměř libovolně upravuje a vůbec ani státní úřady a ústavy nehledí na zákonné předpisy. Před převratem jsme totiž vůbec neznali, co je to vlajka a užívali jen praporů nebo spíše ještě korouhví. Proto vítáme, že Státní nakladatelství vydalo malý čtyřlíst (čís. nákl. 466) s poučením o státním znaku i o vlajce. Autor který zůstal skryt jako anonym, vedle popisu znaků i vlajky dobře postřehl, že je nutno ukázat na to, v čem se nejčastěji chybuje, jako na př. v kresbách znaků nebo v rozměrech vlajky, jejím zavěšení na laně a hlavně v rozsahu klínu. Také je zcela vhodné, že se podává návod, jak upravit prapor, protože fasády našich domů a mnoho architektů vyžaduje pouze praporů, ač by vlajka i po estetické stránce byla lepší. Nejdůležitější v nedrahé instrukci (Kč 2.—), doprovázené barevnými reprodukcemi, je, že se podává, jak zacházeti podle mezinárodních zvyklostí s vlajkou na př. při smutku a pod.

Zdá se, že toto poučení již dobře působilo na svátek presidenta Osvoboditele letošního 7. března na budovách vojenských, kde byly vyměněny prapory za vlajky. Bylo by však dobře, aby i ostatní obory státní správy šly příkladem napřed. Dostačilo by, aby *ministerstvo vnitra* užívalo všechna ostatní ministerstva, aby ve svých resortech nařídily užívání vlajek a znaků podle tohoto návodu.

Č a.

ŠEDESÁT LET PROF. DRACHOVSKÉHO. Dne 31. března t. r. bylo tomu 60 let ode dne, kdy se ve Švabíně u Zbirohu narodil nynější řádný profesor práva finančního a státního účetnictví na pražské české právnické fakultě, J. M. prof. JUDr. Josef Drachovský. Studoval v Plzni gymnasium, právnickou fakultu v Praze. Svou vědeckou přípravu doplnil i studijním pobytem v Lipsku a Mnichově, načež roku 1902 se habilitoval na pražské universitě. R. 1909 byl jmenován mimořádným, r. 1912 řádným profesorem. Děkanem právnické fakulty byl v letech 1917—1918 a 1932 až 1933, proděkanem v letech 1918—1919 a 1933—1934. Dosáhl nejvyšší akademické hodnosti, úřadu rektorského, ve studijním období 1934—1935. Shodou okolností bylo to jedno z nejrušnějších období hlavně pro události, týkající se sporu o insignie. Zůstane navždy v paměti studentstvu,

i ostatní veřejnosti, jak obezřetně a nestranně prof. Drachovský dovedl v úřadě rektorském vystupovati.

Není úkolem této vzpomínky oceňovati význam prof. Drachovského pro hospodářský a vůbec veřejný život. Omezíme se jen na to, abychom zaznamenali několika body průkopnickou práci prof. Drachovského ve vědeckém oboru, jež si zvolil a jež na základech, položených prof. Talířem, musil Drachovský spolu s prof. Funkem, jehož šedesátin bylo veřejností vzpomenu loňského roku, teprve budovati.

Prof. Drachovskému připadá tu zásluha za vydání první české učebnice finančního práva (Přehled finančního hospodářství), jež vyšla r. 1911 s doplňky v roce 1918 a 1920 a v druhém vydání r. 1922 s doplňky z roku 1928. Stejně tak vydal prof. Drachovský r. 1908 první, dosud nejdokonalější českou učebnici státního účetnictví, kteroužto disciplínu na pražské universitě mimo finanční právo a vědu také přednáší; k němu připojil záhy nato i »Všeobecné účetnictví«. V těchto dnech dostává se odborné veřejnosti v souborném Drachovského díle »Všeobecné a československé účetnictví státní« již šestého vydání jeho učebnice účetnictví státního a pátého vydání učebnice účetnictví všeobecného.

V oboru vysokoškolských učebnic napsal Drachovský na základě svých přednášek ještě »Finanční vědu«, vydanou r. 1934.

Mimo učebnice jest Drachovský autorem nepřehlédné řady větších i menších vědeckých prací a článků. Zabývají se většinou finančním právem, státním účetnictvím, finanční vědou, národním hospodářstvím, ale i otázkami sociálními, právem mezinárodním a j. Chceme-li u příležitosti tak významného výročí zaznamenati nejdůležitější vědecké jeho práce, knižně vydané, jsou to pořadem časovým: »Rakouské praemie cukerní se žřetelem k nauce a poměrům mezinárodním« 1902, »Principy kontroly státního hospodářství v Rakousku« 1904, »Finanční rovnováha státní« »O deficitu« 1911 a »Mezinárodní finančníctví« 1923.

Drachovský vychoval celou řadu právníků i veřejných účetních úředníků, z nichž se mnozí domohli význačných míst a vlivu v hospodářském životě. Všichni bývali i nynější žáci prof. Drachovského pohlížejí k němu s úctou a vděčností a přejí mu štěstí a zdraví do budoucna.

Doc. Dr. Siblík.

Z CELÉHO SVĚTA PRÁVNICKÉHO A HOSPODÁŘSKÉHO. *Bulharcko*: Obilní ústav zakázal vývoz pšenice, jelikož jeho zásoby jsou velmi omezené. — *Francie*: Sněmovna přijala zákon na ochranu průmyslu obuvi. — Sněmovna přijala zákon o omezení jednotkových obchodů; doba platnosti jest určena zatím na jeden rok. — *Gdanskko*: Vláda vydala rámcové nařízení o novém tiskovém soudu, zrušeno bylo nařízení o ochraně cti národních svazů. — *Iran*: Vláda zřídila monopolní společnost na vývoz koberců. — *Italie*: Provádí se bankovní reforma: Banca d'Italia se postátňuje, organisuje se ochrana spořitelních vkladů a ustavuje se zvláštní »inspektorát na ochranu úsporných kapitálů a poskytování úvěru«, podřízený vládě. — Dekretem byla upravena těžba benzolu (rovněž mísení jeho s alkoholem). — *Jugoslavie*: Vláda vypracovala osnovu zákona o minimálních mzdách. — Osnova novely k finančnímu zákonu připravuje rozšíření kompetence vývozního ústavu. — *Madarsko*: Připravuje se rámcový zákon o nuceném kartelisaci. — *Nizozemí*: Daň z minerálních olejů byla zvýšena; jejího výtěžku bude použito na úhradu nákladů pro stavbu mostů. — *Německo*: Vydán byl zákon o říšských volbách; aktivní volební právo mají státní občané, kteří dosáhli 20. roku věku, vyloučení z něj jsou židé, míšenci a osoby, které s židy uzavřely sňatek. — Libra jako míra váhy byla odstraněna. — S litevskou vládou bylo uzavřeno ujednání o míru tisku; zakazují se podle něho útoky na státníky a státní řízení smluvních států. — Říšský soud vydal náleze, podle něhož jest nekalou soutěží, když nějaký podnik veřejně vytýká cizozemskou kapitálovou účast u konkurenčního podniku. — *Paraguay*: Zřízena byla státní banka. — *Polsko*: Zřízen byl petrolejový vývozní monopol. — Podána byla osnova zákona o zrušení rodinných majorátů; v zásadě budou zrušeny

pouze, rozhodne-li tak držitel majorátu po úradě s příslušníky své rodiny. Ministerská rada však může též naříditi, aby majorát byl zrušen. — Po snížení velkoobchodních cen připravuje se snížení cen maloobchodních; jmenován bude cenový komisař. — SSSR: Vydán byl nový řád o zdanění cizozemských obchodních zástupců. — Vládními dekrety bylo nařízeno rozšíření osevu pšenice a stanoveny prémie za zvýšenou sklizeň pšenice. — *Turecko*: Uzavřen byl konsultativní pakt mezi vládou tureckou, iránskou, irackou a afgánskou. — *USA*: Připravuje se daňová reforma: zdáněny mají býti rezervy obchodních společností, zrušeny však mají býti progresivní daně, postihující tyto společnosti. — Prodloužen a doplněn byl zákon o neutralitě; zakázány jsou též půjčky válčícím státům, nepřipustný jest zákaz dovozu zbraní do amerických států, které válčí s neamerickými státy. — President Unie byl zmocněn ke kontingenci zemědělského dovozu. KČ.

ZE SBÍRKY ZÁKONŮ A NAŘÍZENÍ. Pod čís. 32 byla uveřejněna mezinárodní úmluva o potírání obchodu zletilými ženami (jež nabyla pro Československo mezinárodní působností dnem 25. září 1935), pod čís. 46 a 47 přístup Nového Zélandu k československo-britské úmluvě o právní pomoci a úmluvě o civilním řízení soudním. — Zákon č. 33 povoluje vojenské správě používatí civilních hlídačů ku střežení vojenských budov, zařízení a míst. Zákon č. 35 prodloužil působnost zákona č. 225/1933 Sb. z. a n. o opatřeních pro zaměstnance zastavených periodických tiskopisů. Vládní nařízení č. 36 prodloužilo platnost hromadných smluv pracovních. Zákon č. 34 je novelisací zákona č. 78/1927 Sb. z. a n. o stabilizačních bilancích. — Nařízením č. 37 byla zrušena nejvyšší přípustná hranice vkladů u poštovní spořitelny (20.000 Kč), nař. č. 38 pak snížilo úrok z vkladů na vkladních knížkách poštovní spořitelny na 2½%. — Vyhláškou č. 39 byl uveřejněn seznam léčivých přípravků, jež byly prohlášeny za léčebná vína. — Čís. 40 je zákon o spotřební dani z přípravků ke kypření těsta, provedený vlád. nařízením č. 45. Čís. 41 je zákon o spotřební dani z kyseliny octové. — Pod č. 42 byly vyhlášeny nejvyšší prodejní ceny nezdaňového lihu, určeného k výrobě octa. — Vládní nařízení č. 43 je novelisací nařízení č. 51/1934 o výrobě a prodeji umělých tuků jedlých. Nařízením č. 44 byly stanoveny nové celní přírázky k celním sazbám na obilí. —ý.

O REFORMĚ PRÁVNICKÉHO STUDIA (srov. str. 122—124, 210 až 211). V minulém čísle podali jsme obsírné výtahy o vyjádřeních jednotlivých fakult a zbývá tudíž referovati o některých menších příspěvcích. Zdá se, že byl překročen vrchol diskuse a snad jediné by bylo očekávati, jak dopadne pozitivní návrh pražské fakulty Karlovy university, který byl již ohlášen. Nemáme také dosud zpráv, jaké stanovisko zaujala pražská německá fakulta, ač její stanovisko by nás jistě velmi zajímalo. Nebudeme však referovati o těch příspěvcích, které nesouvisí přímo s reformou studia. S diskusí o ní totiž souběžně probíhá již delší dobu (téměř dvě léta) polemika o knihu pražského profesora Saturníka o dějinách práva soukromého u Slovanů v dobách starších a o obsazení stolice právních dějin středoevropských na pražské české fakultě, a dále diskuse o vysokoškolské autonomii. Ponecháme stranou tyto příspěvky, třeba se je jejich problémy vzájemně stýkají a proplétají a teprve snad po uzavření těchto diskusí resumujeme je později v celku.

Nejprve sluší ukázati na články prof. Dr. *Otakara Sommera*. První dva »Reforma doktorátu práv v rukou odborníků« a »Lze dáti doktorátu práv ráz vědecký«, vyšly v Národním osvobození (13. a 22. února). Sommer v nich opakuje své známé vývody a v článku prvním se obrací zejména proti návrhu pražské fakulty, aby byly odstraněny státnice a nahrazeny rigorosy, takže by se doktorát práv získával po způsobu medicinském. Konečně Sommer v Lidových novinách (12. března) shrnul dosavadní výsledky debaty o reformě. Sommer kromě těchto novinářských článků reagoval na vývody prof. *Hobzy* o národním právu (Návrat k nár.

právu) ve »Vědeckém světě« (roč. II., čís. 1., str. 2.—3.). Vystižně tam ukazuje, že volání po t. zv. národním právu vyšlo vlastně z dnešního režimu v Německu a že myšlenka Hobzova, jím po prvé vyslovená r. 1928, doznala oživení jako odpor proti studiu římského práva. Bylo by opravdu zastíraním historické skutečnosti, kdybychom chtěli konstruovat jakési ryzí národní právo.

V tomtéž sešitě »Vědeckého světa« napsal zajímavý příspěvek bratislavský profesor Dr. B. *Tomsa* »Právo bez filosofie?« Dovozuje v něm, že těžiško nynější právní filosofie netkví v řešení problémů metafysických, nýbrž logických, při čemž úkolem logiky jest dáti právním vědám pevnou základnu jednak kriticky vybudovaným systémem základních pojmů, jednak přesným ohraničením jejich metod. Navazuje pak na toto stanovisko, pokud jde o reformu, a ukazuje, že není správně navržena úvodní přednáška v 1. oddíle. Podle jeho názoru by úvodní přednáška měla mítí smysl pedagogický jako povšechná orientace pro začátečníka, který by byl obmezen vhodným výběrem poznatků determinovaných konkrétními studijními poměry a potřebami. Vlastní právní filosofii by byla věnována přednáška v následujícím oddíle studijním.

Prážský profesor Dr. *Josef Tureček* znovu se ohlásil na obranu církevního práva samostatnou brožurou »Znovu o pokusu škrtnouti vědní obor církevního práva na právnických fakultách čsl.«, což je rozšířená přednáška v právní sekci Akademické ligy studentské 16. ledna 1936 v Praze (nákl. Helebrant v Praze, str. 26 in 8). Tureček se neobrací pouze na ministerstvo školství, nýbrž na všechny, kdož vůbec kdy o reformě psali. Svůj díl dostávají pak zejména ti, kdož podle jeho mínění měli se zastati církevního práva, ale tak neučinili nebo aspoň podle jeho mínění jen chabě (tak na př. také prof. Bušek a doc. Wierer a Knappek). Patrně podle zásady, že nejlepší obranou je útok, Tureček polemizuje s minoritním votem prof. Sommera a Boháčka. Naši čtenáři znají obsah tohoto vota z minulého sešitu, ale in contextu nebylo toto minoritní votum nikde dosud publikováno a tak polemika s něčím, co publikováno nebylo, je přece jen čímsi ojedinělým. Velmi se Tureček rozhořčil také na autory Vědecké ročenky brněnské fakulty, které dokonce typuje jako »lajky« (psáno podle Turečka). Samozřejmě neušel jeho výtčkam ani referent této hlídky jak, pokud jde o články ve Vědecké ročence, tak i hlídku samu v tomto časopise, kde však (str. 124.) byla citována jen vlastní slova Turečkova, a proto také uvedena v uvozovkách. Myslí-li pak Tureček, že by přifrazení dějin církevního práva k dějinám československým a středoevropským bylo »pro tyto obory akvisicí velmi pochybné ceny«, nesouhlasíme sice s ním, ale názor nominelního profesora cír. práva sluší přece jen zaznamenati. Způsob Turečkovy obrany cír. práva vystihl prof. *Weyr* v Časopise pro práv. vědu r. XIX., čís. 1., str. 37. (Hlasy, které se uvádějí, ale necitují.) Prof. *Weyr* kromě toho stručně také reagoval na kritiku pražské fakulty o osnách ministerstva školství.

V časopisu mladé generace agrární »Brázdě« se přihlásil příspěvkem k reformě pražský profesor mezinárodního práva Dr. *L. Vošta* (ročník XVIII., čís. 3., str. 33.—35.). Vyslovuje názor, že proti studiu in absentia a proti repetitorským školám by bylo možno bojovati písemnými (klausurními) zkouškami před každou zkouškou ústní. Autor také žádá snížení obligatorního počtu hodin přednáškových a stanoví nejvyšší počet pro každý předmět na 3 hodiny. Ztotožňuje se také s ministerským návrhem na reformu doktorátu. Naproti tomu útočí proti historii právní a proti právní filosofii. Vošta si patrně vůbec nepovšimnul toho, co bylo dosud psáno o právních dějinách středoevropských a snad jedině proto zvolil nezvykle ostrá slova a dokonce poznámky osobního rázu. Práví, že pro jeho zřízení byla rozhodující pouze skutečnost, aby bylo zaopatřeno zaměstnání (!) profesoru dějin německého práva, který převratem přišel o svůj obor. Ale Vošta se mylí: pro dějiny středoevropských práv nebyl ustanoven pouze bývalý profesor německého práva Stieber, nýbrž i profesor říšských dějin rakouských a dějin slovanských práv Kadlec a třebas.

myšlenka zřízení tohoto oboru nepochází vlastně od žádného z nich, přece právě Kadlec to byl, který téměř obratem vymezil tomuto oboru pevné hranice. Překvapuje u autora jako internacionalisty, že se proti tomuto oboru právě obrací, když znalost dějin středoevropských, zvláště jako mezistátních vztahů právních ve střed. Evropě, pro studium mezinárodního práva je zcela nezbytná. Neméně ostře Vošta vystoupil proti práv. filosofii, ba praví, že proti ní musí vystoupiti prý celá čl. právnická veřejnost. Odpovědi nejlepší je mu právě výše zaznamenaný článek Tomsův.

Závěrem zmiňuji se o dalším německém hlasu k reformě. Pochází od Dr. *Viktora Riedera* v »Mitteilungen der deutschen Staatsbeamten mit Hochschulbildung in der ČSR.« (roč. 14., čís. 1., str. 2.—3.) pod titulem: »Sind die geplanten Aenderungen des Rechtsstudiums und der juristischen Prüfungen wirklich als Reform anzusehen?« Autor podrobil reformní osnovy pronikavě kritice, která není příznivá, ale nepřestává na negaci, nýbrž podává také zásadní návrhy na zlepšení. Návrhy ty se shodují v celku se známými požadavky a jsou to hlavně prodloužení studia, nemožnost obmeziti první oddíl na 2 semestry, zachování církevního práva, zavedení cvičení a pokud jde o doktorát, autor v navrhované změně spatřuje mnoho nebezpečí a po případě i ulehčení dosavadního systému.

Č á d a.

STUDENTI K REFORMĚ PRÁVNICKÉHO STUDIA. Kulturní klub studentstva v Brně, Právnická sekce, pořádal v úterý dne 10. března debatní večer na téma: »Reforma právnického studia«. Účelem večera bylo zachytiti mínění studentstva k této důležité otázce.

Úvodní referát měl JUC. Jos. *Sommr*, který stručně shrnul novoty, které reformní osnovy přinášejí, vyslovil se proti prodlužování studia bez současného zvýšení položek na studentskou sociální péči, žádal rozdělení druhého studijního oddílu obligatorní státní zkouškou judičiální a zdůraznil požadavek odstupňování kolejného a tax podle majetkových poměrů. Jako druhý referent promluvil JUC. V. *Chloupek*, který podrobně probral jednotlivé studijní oddíly a důležitost jednotlivých disciplin. Stále rozšiřování látky jednotlivých předmětů znemožňuje udržení osmisesemestrového studia. Poněvadž rozšíření úvodního oddílu studijního o předměty metodické a noetické si vyžádá značný počet hodin, je otázka, zda je vhodné a účelné zkracovati první studijní oddíl na dva semestry.

Z učitelského sboru právnické fakulty brněnské promluvil především prof. Dr. *Neubauer*. Ukázal, že jednou z hlavních příčin dnešního naprosto nedostatečného stavu právnického povolání a právnického studia je především obrovský nával na právnické fakulty a průměrná kvalita těch, kteří se pro právnické studium rozhodují. Radikální náprava by ovšem nastala, jakmile by se definitivně ukázalo, že studium práv nevede nikterak k bezpečnému zajištění existence, jak se až dosud soudilo. Při úvahách o reformě musí hlavně studenti rozlišovati otázky sociální a otázky věcné. Rozdělení druhého oddílu studijního obligatorní mezizkouškou ukazuje se stále zjevněji nutným. Předměty státovědecké byly až doposud studujícími macešsky odbývány. Tento stav je nadále naprosto neudržitelný. Studenti uvážijíce o reformě studia, nechť si jasně uvědomí důsledky typu studia volného a vázaného. Osnova směřuje spíše k typu vázaného studia, hlavně zavedením povinných praktických cvičení. Doktorát práv podle zamýšlené reformy má být důkazem vědecké schopnosti; nutno ovšem pomýšleti na společné řešení otázky doktorátu na všech universitních fakultách nebo na vysokých školách vůbec.

O předmětech judičiálních promluvil doc. Dr. *Gerlich*. Zdůraznil rovněž požadavek rozdělení druhého oddílu studijního, ale zároveň poukázal, že vznikají významné disciplíny, jako právo pracovní a pojišťovací, kde rozdíl mezi soukromým a veřejným právem je setřen a které si časem vyžádají, aby byly pro svou důležitost a praktičnost převzaty do předmětů zkušebních. Praktická cvičení jsou jistě výhodou, ale i za dnešního stavu

možno najíti cesty, kterými by bylo možno překlenouti rozpor mezi teorií a praxí, který zvláště u judičiálních předmětů je markantní.

První oddíl studijní ocenil v debatě doc. Dr. Wierer a zdůraznil, že je opravdu na pováženou věnovati úvodu do studia práv, rozšířenému o předměty methodické, pouze dva semestry a vytvořiti konglomeráty, jakým je na př. vývoj práva ve středověku a v novověku, jichž vědecké pěstování je předem vyloučeno. První státní zkouška byla doposud výběrem, ale zároveň sociálním regulátorem studia. Zkouškami rozdělenými dle osnovy bude možno snadno proklouznouti a skutečným výběrem bude až druhá resp. třetí státní zkouška. Po 4 letech studia mnohý teprve pozná, že jeho schopnosti nestačí. V debatě promluvili JUC. Mládek, JUC. Kepák, adv. Dr. Brychta. Výsledky debaty shrnul a vyčtené požadavky zdůraznil JUC. Chloupek. Večer ukázal, že i studentstvo má opravdový zájem na věci, která se jeho bude týkati především. J. S.

OSNOVA ZÁKONA O PŘÍPLATCÍCH PRO BÝVALÉ ZAMĚSTNANCE NA VELKÉM MAJETKU POZEMKOVÉM byla předložena poslanecké sněmovně a projednána sociálně politickým výborem. Osnova (tisk č. 334 poslanecké sněmovny N. S.) stanoví, že bývalým zaměstnancům na velkém majetku pozemkovém, jakož i vdovám a sirotkům po těchto zaměstnancích může ministerstvo zemědělství poskytovat příplatky, na které není právního nároku, s účinností od 1. ledna 1936. Bývalými zaměstnanci na velkém majetku pozemkovém rozumějí se osoby, na které se vztahuje zákon ze dne 18. března 1921, č. 130 Sb. z. a n. o úpravě zaopatřovacích požitků těchto zaměstnanců, doplněný zákonem ze dne 13. července 1922, č. 215 Sb. z. a n. Těmito zákony byly upraveny požitky zaměstnanců, kteří buď používali zaopatřovacích požitků z důvodů trvalého služebního poměru na velkém majetku pozemkovém, nebo nabyli nároku na vyplácení pense nebo provise dříve, než zákon začal působiti. Nároku nabyli ti, kdo po určité době služební před 6. květnem 1921 vstoupili do neaktivního stavu. Nároky těchto zaměstnanců vznikly proti majitelům půdy a mají povahu soukromoprávní.

Příplatek má činiti 50% zaopatřovacích požitků, vyplácených bývalému zaměstnanci, vdově nebo sirotku, pokud tyto požitky nepřesahují míry požitků, upravených zákonem č. 130/1921 Sb. z. a n., shora již zmíněným. Příplatek činí u zaměstnance nejméně Kč 1800.— a nejvýše Kč 4800.— ročně, u vdov a sirotků se rovná nejnižší a nejvyšší příplatek zlomku částek právě uvedených, který se vyměřuje stejným způsobem, jako zaopatřovací požitky vdovské a příspěvky vychovavací podle zákona č. 130/1921 Sb. z. a n. Přesahují-li požitky zchonnou výměru, nedosahující úhrnu požitků a příplatků shora uvedených, činí příplatek doplněk do tohoto úhrnu. Podpory vyplácí zálohově Fond pro zaopatření zaměstnanců velkostatků, zřízený podle § 75 zákona ze dne 8. dubna 1920, č. 329 Sb. z. a n., o převzetí a náhradě za zabraný majetek pozemkový (zákon náhradového). Zálohově vyplácené částky budou každoročně Fondem pro zaopatření zaměstnanců velkostatků k 31. prosinci toho kterého běžného správního roku kontokorentně zúčtovány a jemu s pětiprocentními úroky uhrazovány ministerstvem zemědělství z prostředků fondu náhradového (§§ 79 a 80 zákona náhradového), po případě fondu kolonizačního (§ 75 zákona náhradového).
Dr. Jindřich.

O SOCIÁLNÍ POJIŠTĚNÍ ADVOKÁTŮ. Vláda předložila senátu Nár. Shrom. vládní návrh zákona, kterým se mění a doplňují některá ustanovení o advokátech (č. tisku 143 senátu N. S.). Tento návrh přináší realizaci myšlenky obligatorního pojištění advokátů pro případ invalidity a stáří; článek II. návrhu doplňuje advokátní řád, uvedený zákonem ze dne 6. července 1868, č. 96 ř. z. a v § 27 připojuje novou písm. g), dle níž advokátní komoře přísluší usnášeti se o zaopatření advokátů a kandidátů advokacie v invaliditě a stáří, jakož i vdov a sirotků po advokátech a kandidátech advokacie a založiti za tím účelem za souhlasu ministra spravedlnosti invalidní a starobní zaopatření způsobem donucovacím, a to zřízením

ústavu vlastního jedné nebo několika advokátním komorám anebo hromadným přistoupením ke zřízenému již ústavu pojišťovacímu, čímž však nebudou dotčeny povinnosti vyplývající ze zákona ze dne 10. června 1925, č. 148 Sb. z. a n., o pojištění osob samostatně hospodařících pro případ invalidity a stáří a ze zákona ze dne 21. února 1929, č. 26 Sb. z. a n., o pensijním pojištění soukromých zaměstnanců ve vyšších službách, ve znění jeho novel. Obdobně doplňuje se zákonný článek XXXIV. z roku 1874 o advokátskom poriadku, kde k § 21 připojuje se nově číslo 8., zcela obdobného obsahu.

Úhrada na toto pojištění má být opatřena podle čl. IV. návrhu 5% dávkou z odměn, přiznávaných advokátům jako správcům konkursních podstat nebo vyrovnacím správcům. Tato dávka má být skládána u soudu a advokátním komorám ukládá se povinnost, aby použily těchto částek ve prospěch příslušného zaopatřovacího útvaru advokátů i kandidátů advokacie. O vymáhání těchto příspěvků platí stejné předpisy, jako o vymáhání příspěvků členských.

Podle důvodové zprávy jde o opatření, které vzhledem ku hmotnému dnešnímu postavení advokátů bylo třeba učiniti ihned, dříve ještě, než dojde k vydání nového advokátního řádu. Je toho tím více třeba, když zákon č. 148/1925 Sb. z. a n. o pojištění osob samostatně hospodařících pro případ invalidity a stáří nevesel dosud v účinnost a když pensijní pojistná povinnost vztahuje se na advokátní koncipienty teprve ode dne 1. ledna 1929, t. j. ode dne účinnosti zákona č. 26/1929 Sb. z. a n., poskytujíc tak teprve těmto osobám možnost, aby po jejím skončení event. dobrovolně pokračovali v pojištění a zajistili si tak i jako samostatní advokáti všechny výhody pensijního pojištění.
Dr. Jindřich.

NÁVRHY A OSNOVY PRO PŘÍŠTÍ ZASEDÁNÍ N. S. Tisk č. 289 obsahuje vládní návrh zákona o nabytí *Ostravsko-Frýdlandské dráhy státem*. Trať je dosud ve vlastnictví soukromé akciové společnosti a její provozní výsledky jsou každoročně, díky velké dopravě uhlí, aktivní. Stát vstoupí jako univerzální sukcesor do všech poměrů společnosti. — Neustálé ubývání porodů je vážným národním a státním nebezpečím. Posl. Zeměnová navrhuje proto v tisku č. 303 zřízení zemských fondů pro podporu chudých rodiček a matek. Tyto fondy, zřízené v zemských hlavních městech, by byly spravovány kuratoriem, složeným z polovice z členů zemského zastupitelstva a v polovici ze žen působících v institucích pro ochranu matek a dětí. Pro místní kontrolu správního použití by byly zřízeny Okresní komise obdobným způsobem zřízené. Úhradou má být 3% zvýšení přírážky pro veřejné nemocnice podle zákona č. 477/1921 a 50% přírážkou k dani důchodové u příjmů přes 36.000 Kč ročně. — Zajímavý návrh podává Dr. Klieber v tisku č. 320. Navrhuje *vyvazení zbytkových statků z dluhů* takto: platební úlevy podle zák. č. 250/1935 ztrácejí platnost pro zemědělce, kteří vlastní zbytkový statek. Dluhy jejich mají být zaplacený odprodejem půdy až do 30% úhrnné plochy. Půdu mají dostat za cenu určenou 200násobkem tříletého průměru paušalované daně především zemědělství dělníci a malí zemědělci. (Vývoj nezaměstnanosti ukázal, že jednou z hlavních jejích příčin je nedostatečný stavební ruch. Proto vláda podává v tisku č. 239 návrh zákona o *stavebním ruchu*. Návrh velmi obsáhlý obsahuje 93 §) slučuje v jednotný systém několik dřívějších zákonů a je rozdělen na tyto části: I. o vyvlastnění pozemku, II. o stavebních úlevách, III. o daňových a poplatkových úlevách, IV. o státní záruce, V. o bytově péči o chudé, VI. o podpoře na usídlení nezaměstnaných, VII. o rozhodčích soudech mzdových, VIII. závěrečná ustanovení.
J. S.

MĚSÍC ČS. HOSPODÁŘSTVÍ. Dlužnická nařízení z konce minulého roku jsou zřejmě jen částí a počátkem důležitých počinů státní hosp. politiky. K intenzivní práci politické nabádá stále velmi špatný stav našeho hospodářství, srovnáváme-li jej s vývojem zahraničním. Dostali jsme se na dno krise o rok později než jiní, ale klesli jsme také o něco hlouběji.

K vzestupu světovému se připojujeme se zpožděním a náskok světového hospodářství se doposud stále zvětšoval. Naše ztráty v podílu světové výroby se odhadují na jednu čtvrtinu až třetinu.

Nápadná rychlost, s jakou rekreují země *librového bloku*, vyvolala na některých místech závěry, jakoby přístup k tomuto dnes již dosti rozsáhlému celku měl působiti obživně i na náš vývoz. Správně bylo poukázáno z kruhů Nár. banky, že vývoz do těchto zemí stoupá i bez tohoto zákroku a že hlavní potíží zůstávají země *clearingové*. Nedojde-li v nejbližší době k mezinárodní úpravě mezistátní směny — a třebaš dobrých námětů neschází, nejsou vyhlídky radikálnějšího řešení nijak růžové — bude nutno pomýšleti na jisté modifikace zásad, podle nichž se řídí naše dovozní politika.

Valná schůze Nár. banky dala příležitost guvernérovi prof. *Englišovi* pojednati o příčinách našich těžkostí a předpokladech oživení. Příčinu pomalosti čsl. obnovy vidí guv. *Engliš* zejména v těchto skutečnostech: snížená úroková míra neměla ještě čas projevit své blahodárné účinky, cenová hladina se ještě mírně zvýšila, daňové zatížení roste, Exportní ústav se ještě nerozběhl, podnikání stojí stále v obavě před mentalitou, která by chtěla nahradit nedostatečný zájem donucením a normou. *Engliš* zdůraznil význam, jaký pro podnikání má vyvážený chod státního hospodářství. Schodky v rozpočtu stravují kapitál, potřebný k výrobě. Schodek v roce 1933 činil 1700, v roce 1934 700 milionů. Letos se vzhledem k zvýšenému rozpočtu očekává schodek opětně vyšší. — Ostře odmítl guvernér hlasy inflační. Výška deflačnosti je zcela neoprávněná. Redukce oběhu bankovek se zdaleka nevyrovná poklesu indexu cen velkoobchodních i maloobchodních. Potřeba bankovek se zmenšila od r. 1928 o 44%, jejich oběh však pouze o 13%. — Varuje se před podrýváním důvěry v měnu, neboť výsledkem bývá právě zúžení peněžního trhu. Péče o aktivní zahraniční bilanci je na počátku snah o vnitřní trh.

Se snahou vyrovnati státní rozpočet, jakož i se snížením úrokové míry souvisely zprávy o chystané *konverzi státního dluhu*. Stát měl ušetřit 300 milionů Kč na proplácení úroků. Tyto zprávy měly ovšem účinek *baisovní*. Prodávali však ponejvíce jen investoři velcí z důvodů spekulacních: dobře prodat a pak lacině nakoupit, anebo získat kapitál pro nákup pokladničních poukázek u příležitosti prolongace stát. poukázek, splatných v listopadu. Prohlášení vlády, že papíry ztratí nejvýše 1/2% výnosnosti, působilo však uklidňujícím dojmem.

Vyhlídky konverze se však posuzují v poslední době dosti nepříznivě, neboť kurs nedosáhl ještě 5%ního standardu. Pozornost se obrací spíše k *unifikaci*. Máme u nás 59 půjček různého druhu, jež se liší úrokovou mírou (2—6%), dobou oběhu, umořováním, zajištěním, *appointy*.

Unifikace by byla tudíž účinným lékem pro složitost správy stát. dluhu, nepřehlednost manipulační, použití na straně veřejnosti bezpečnější. Z důvodů trhových nedoporučuje se ovšem úplná unifikace. Některé papíry by stejně zůstaly mimo plán jako stavební losy a půjčka práce.

Mládek.

O »DOSTATEČNĚ« ADVOKÁTNÍ KONCIPIENTY. Dlouhotrvající úsilí moravsko-slezského studentstva o zrušení usnesení moravské advokátní komory, podle něhož nesmí býti zapsáni do seznamu kandidátů advokacie ti, kdož vykonali některou státní zkoušku s prospěchem dostatečným, dosáhlo konečně úspěchu. Poslanci Dr. Markovič a Dr. Goldstein podali v této věci interpelaci (tisk č. 147/VI). Ministr spravedlnosti Dr. Dérer odpověděl v tisku č. 340/VI takto: »Shledal jsem, že usnesení uvedená v interpelaci odporují zákonu, a proto jsem předem advokátní komoru vyzval, aby učinila potřebné opatření. Po dojití zprávy o tom, co bylo zařízeno, učiním podle okolností případná potřebná další zákonitá opatření.« Tato odpověď potvrzuje správnost mínění studentstva a celé veřejnosti o protizákonnosti tohoto usnesení.

J. S.

ÚPRAVA DLUHŮ V ČESKOSLOVENSKU. O tomto akutním tematě přednášel minulý pondělí dne 16. března 1936 v České společnosti národohospodářské v Praze odb. přednosta ministerstva financí Dr. J. Kalfus. Přednášející v úvodu se zmínil o tom, jak postupující hospodářská krise v letech 1930—1935 byla u nás nejprve léčena cestou deflační a v usilovné snaze přizpůsobiti se světové cenové hladině, bylo v r. 1934 přikročeno k známému experimentu devalvačnímu. Avšak ani deflace, ani proces devalvační nemohly odstraniti tíživosti zhodnocených dluhů. Při pozvolném, ale trvalém odplývání cizího kapitálu, jehož ani francouzská půjčka, poskytnutá státu na jaře r. 1931 ve výši 800 mil. Kč, nemohla na trvalo nahraditi chátrání průmyslu a obchodu při obtížích státního hospodaření došlo k další krizi úvěrové. Tato stala se u nás živým a bolavým místem po celou dobu hospodářské deprese, a proto hledáno východisko jak v úpravě dlužného kapitálu a rozvrhu splátek, tak i v úpravě snížení úrokové míry. Dr. Kalfus použil k ilustraci rozsahu finančního kapitálu, jenž měl býti dotčen chystanými úpravami, statistických dat Dra Smutného ze Státního úřadu statistického. Podle sdělených cifer vykazovalo naše peněžnictví všeho druhu koncem r. 1932 aktiv na 79,164.000 Kč, a to jak ve vkladech na knížky a pokladniční poukázky, tak ve vkladech na běžné účty. Naproti tomu passiva téhož roku dosáhla úhrnem 72,575.5 mil. Kč. Koncem r. 1934 klesl však úhrn vkladů v peněžnictví na 75,717.000 Kč. V těchto číslicích nejsou zahrnuty ústavy sociálně pojišťující a soukromé pojišťovny. Pojistné rezervy veřejných pojišťoven činily koncem r. 1934 kolem 10 miliard Kč, z čehož asi 55% bylo uloženo v zápůjčkách a 40% v cenných papírech. U náhradních ústavů pensijního pojištění soukromých zaměstnanců, jako jest Pensijní ústav československého průmyslu cukrovarnického, Pensijní ústav pro zaměstnance nemocenských pojišťoven v ČSR, pensijní ústavy československých záložen nebo Škodových závodů, činilo uložené jmění asi 2 miliardy Kč. Rovněž i soukromé pojišťovny měly u peněžních ústavů vkladů na 668 mil. Kč a v zápůjčkách na 886 mil. Kč.

Veškerá snaha státní správy byla upjata na nesnadný úkol podchytili kritický stav peněžního hospodářství a provésti jeho rozsáhlou organizaci. K tomu směřoval bankovní zákon z r. 1932, a v důsledku toho i sanace některých peněžních ústavů, jež znamenala nové zatížení státu. Avšak ani tento zákon ani předpisy o úpravě soutěže ve věcech peněžnictví a úrokových sazeb z r. 1933, provázené snížením úroků ze státních papírů zákonem o dani kuponové, čímž mělo býti dosaženo 5% úrokového standartu, nepřinesly úplné nápravy. Naopak zavedení moratoria pro nezaměstnané a zemědělce způsobilo další ořves úvěru a zvýšení nedůvěry v úvěrnictví vůbec. Vláda snažila se odstraniti tyto důsledky a zajistiti plynulost peněžního trhu a zlevnění úvěru zřízením Reeskontního a lombardního ústavu, jehož činnost později byla oceněna, a soupisem zahraničních pohledávek a papírů, čímž bylo dosaženo trvalejších prostředků k rekreaci peněžního trhu. Stát sám angažoval se na úvěrovém poli poskytnutím záruk státu za průmyslové a samosprávné úvěry, zavedením dodavatelských poukázek a konečně zvýšením státních záruk za vývozní úvěry.

Přes tato opatření nabývalo jak v kruzích vládních, tak ve veřejnosti půdy přesvědčení o nutnosti definitivního řešení celé úpravy dluhů a úrokových sazeb. Vládní plán spočíval v stěžejních požadavcích radikálního snížení úrokové míry, ochrany dlužníka před eventuální výpovědí, prodložením a rozvržením splátek krátkodobých dluhů zemědělských, omezení nového zadlužení pro budoucno a zavedením vyrovnávacího řízení pro zemědělce. Takto měla býti likvidována tíživost obou moratorií, jež měla zaniknouti již 1. ledna 1936. Stejně tísnivým byl i problém hypoték obecně prospěšných družstev, jejichž neblahý finanční stav nutil k podobným splátkovým úlevám. Vláda se rozhodla k definitivnímu vyřešení otázky úrokové, snížením úrokového zatížení o $\frac{1}{6}$ debetní sazby, jež měl nésti vkladatel snížením úroku ze vkladů a oběs s druhé strany mělo přinést peněžnictví samo. Již od počátku bylo jasno, že všeobecným snížením

úrokových sazeb půjde ruku v ruce i snížení úroků státních papírů, neboť by bylo nemyslitelné, aby stát poskytoval věřitelům výhody ve vyšším zúročení a úrok opět zdražoval a znesnadňoval tak úvěr soukromohospodářský.

Dr. Kalfus uvedl několik statistických dat, jimiž vyzdvihl stoupající tendenci státního dluhu v období krisovém (1930—1935), jak vysvítá z přehledu:

Koncem roku činil celkový dluh v milionech Kč:	Z toho krátkodobý dluh kromě bonů za ¼ miliardy Kč:
1930	33.354 . . . . . 2.330
1931	34.654 . . . . . 2.774
1932	35.437 . . . . . 3.333
1933	37.325 . . . . . 3.697
1934	38.151 . . . . . 4.615
1935	40.042 . . . . . 6.898

Jak z této tabulky vyplývá, zvýšil se státní dluh během 5 let o 6.688 mil. Kč a z toho dluh krátkodobý o 4.568 mil. Kč. Tyto značné přírůstky způsobeny byly jednak zvýšením zahraničního dluhu o 800 mil. Kč francouzskou půjčkou, pak půjčkou z r. 1931 ve výši 1.300 mil. Kč a půjčkou práce z r. 1932 ve výši 2.010 mil. Kč.

Stát v prvních letech krisových užíval hlavně úvěru dlouhodobého, v letech pozdějších krátkodobého úvěru, při 8% úroku v r. 1932 u pokladničních poukázek, kterážto sazba klesla v r. 1934 na 4%, čímž byla připravena vhodná půda pro obecnou úpravu úrokovou. Zde působil vhodně Reeskontní ústav, jehož činností zlepšila se mobilita peněžnictví a situace na trhu státních papírů. Rovněž i finance samosprávných svazků vyžadovaly nutně pozornosti. Koncem r. 1933 dluhy okresů a obcí dosáhly výše přes 11 miliard Kč, z čehož 9.5 miliardy připadlo na obce. Jen úrok a úmor těchto závazků činil okrouhle 950 mil. Kč ročně. Když došlo k insolvenčním některých obcí a okresů, byly hledány nové zdroje příjmů samosprávných, přikročeno ke kontrole hospodaření, ke konsolidaci dluhů zvláště snížením úrokové míry a vytvořením pomocného fondu. Řešení úpravy dluhů a úrokové míry bylo prováděno v těsné spolupráci s poradními sbory a po předchozím slyšení a za spolupráce všech peněžních organizací legislativní komisí, složené ze zástupců ministerstva financí, zemědělství a spravedlnosti. Řečník konstatoval, že různorodost zájmů často protichůdných jednotlivých složek — byly dokonce rozporý ve složkách samotných — činila dohodu velmi obtížnou, ale zároveň zdůraznil, že jedině dobrou vůlí na všech stranách bylo konečně možno dospět k výsledkům, jež přineslo vládní nařízení z 21. prosince 1935, č. 238 Sb. z. a n. ještě před novým kalendářním rokem. Velkou obtíž působil i stanovisko veřejných sociálně pojišťovacích ústavů, jejichž veškeré propočty spočívají na principu úhrady, a kde přeflíši radikální vývoj úrokového poklesu mohl vážně ohrozit poslání jejich. Proto bylo neprávem jim i vytýkáno, že jsou zastánci kapitalismu.

Rovněž bylo nutno přihlídnouti k některým speciálním poměrům jistých ústavů. Z těchto důvodů byly ze závaznosti všeobecné úrokové úpravy vyjmuty některé ústavy. Je to především Národní banka Československá, která ostatně na poslední své valné hromadě autonomně již sazby si upravila, pak zmíněné veřejnoprávní sociálně pojišťovací ústavy, vzhledem k neblahé situaci životního pojištění v době krise i soukromé pojišťovny, Poštovní spořitelna, Československý reeskontní a lombardní ústav, Státní zástavní a půjčovní úřad a pak případy, kdy věřitel i dlužník jsou kupci ve smyslu obchodního zákona.

Je jisto, konstatoval Dr. Kalfus, že předpokladem těchto obětí peněžních ústavů byla jistá vyrovnanost v jejich nákladech režijních. Nešlo pouze o snížení úrokových sazeb, nýbrž i o podstatné snížení veškerých

provisí a poplatků, jichž se ústavy vzdaly dobrovolně. Bohužel ani tentokrát nedošlo k unifikaci úrokových poměrů v celém státě pro trvající nedospělost slovenského a podkarpatoruského peněžnictví, musil však uznati, že právě slovenské banky to byly, jež přinesly značné oběti, aby se přiblížily poměrům v zemích historických. Aby tedy existence podniku, jenž vlivem nové úpravy sazeb se stal trvale ztrátovým, nebyla ohrožena, byla dána možnost výpovědi individuálních smluv a těch smluv kolektivních, jež poskytují zaměstnancům požitky vyšší než 48.000 Kč ročně nebo odpočivné a jiné zaopatřovací platy vyšší než 30.000 Kč ročně.

Na to zhodnotil Dr. Kalfus úpravu dluhů jak s hlediska vkladatele, držitele státních papírů, akcií a jiných obligací, tak i s hlediska dlužníka.

Úrokový výnos vkladů na knížky v r. 1932 (56.066 mil. Kč) a vkladů na běžné účty (23.098 mil. Kč) činil asi 3.75 miliardy Kč (4.73%), v roce 1934 výnos úrokový z vkladů na knížky (53.174 mil. Kč) a vkladů na běžné účty (22.541 mil. Kč) činil asi 2674.8 mil. Kč (3.65%). V důsledku úrokové normy klesly tedy úroky průměrně o 1.07%, čili proti r. 1932 o čtvrtinu. Nynější sazba sníží úrok asi o $\frac{3}{4}\%$, což při 76 miliardách vkladů činí 570 mil. Kč. Dr. Kalfus zmínil se též o zákonu o mimořádné dani z dividend a kuponů, jehož účel vidí ve vyrovnání nevitané konkurence mezi papíry státními a nestátními a vyrovnati daňové zatížení dividend a kuponů. Je to nový zajímavý argument pro zavedení mimořádné daně, který ovšem pozbude významu, jakmile dojde k výměně státních papírů za nové titry. Výnos této mimořádné daně odhaduje při emisích dluhopisů za 7 miliard Kč a emisí akcií za 10 miliard Kč na 40 mil. Kč.

S hlediska věřitelského snížení úroků ze vkladů a úrokové úspory státního dluhu, daň z dividend a kuponů zkrátily věřitele asi o 740 mil. Kč, kteréžto číslo by bylo daleko větší, kdyby mezi věřitele byly počítány i peněžní ústavy jako prostředníci úvěru a počítáno bylo s kapitály zapůjčenými jinými věřiteli.

Pokud jde o hledisko dlužnické, vychází Dr. Kalfus z předpokladu, že r. 1932 bylo celkové zadlužení asi 120 miliard Kč, rozdělených asi takto: vůči peněžním ústavům asi 72.6 miliardy Kč, vůči pojišťovnám 7.5 miliardy Kč, vnitřní státní dluh 31 miliard Kč a k tomu přistupují dluhy u soukromých věřitelů, daňové nedoplatky dohromady ve výši 9 miliard Kč.

Úrokovou úsporu dlužníkovu hodnotí Dr. Kalfus takto:

1. u dlužníků peněžních ústavů ($\frac{3}{4}\%$ —1%)	700 mil. Kč
2. u dlužníků pojišťoven a veřejnoprávných sociálně pojišťovacích ústavů ($\frac{1}{2}\%$)	40 » »
3. u státu jako dlužníka ($\frac{1}{2}\%$)	130 » »
4. u dlužných daní a jiných (1%)	90 » »

Možno tedy úhrnnou úsporu snížením úrokových sazeb vzniklou vyjádřiti číslicí 960 mil. Kč.

K tomu přistupují úlevy u dlouhodobých pohledávek, jež plynou dlužníkům z prodložených splátkových lhůt, úlevy při splácení pohledávek zemědělských a úlevy při splácení pohledávek za nezaměstnanými (vládní nařízení č. 249—251 z r. 1935 Sb. z. a n.). Výši dlouhodobých dluhů lze odhadnouti podle toho, že hypoteční pohledávky peněžních ústavů činí asi 23.000 mil. Kč, dluhy veřejnoprávních korporací 12.645 mil. Kč, pohledávky sociálně pojišťovacích ústavů a soukromých pojišťoven 3.000 mil. Kč.

Počítáme-li, že výhod podle citovaných nařízení požívá pouze 17 miliard Kč a že snížení splátek činí jen 1%, t. j. 170 mil. Kč, vidíme, že celkovou úlevu pro dlužníky plynoucí možno odhadnouti na 1.130 mil. Kč. Připočítá-li se ještě úspora státu při nové úpravě splácení dlouhodobého dluhu, kterou konverzní předloha odhaduje na 60 mil. Kč ročně, tu celková úroková úprava přináší dlužníkům úlevu ve výši 1.200 mil. Kč, jež může přispěti k oživení výroby i povzbuzení nového podnikání.

Přednáška Dra Kalfuse vyvolala čilý zájem v kruzích finančních i hospodářských a mezi odborníky státních úřadů, jak o tom svědčil přeplněný sál velké posluchárny Obchodní a živnostenské komory v Praze.

Dr. Jiří Suchánek.

PRVNÍ NÁRODNÍ SJEZD PRO VĚDECKOU ORGANISACI koná se dne 18. a 19. května 1936 v Praze. Bude zároveň přehledem činnosti vědecké organizace v Československu, resp. desetileté činnosti Československého národního komitétu pro vědeckou organizaci. Jednání sjezdová budou rozdělena do těchto skupin: výroba průmyslová, zemědělská, živnostenská obchod, veřejná správa, domácí hospodářství. Do každé skupiny přihlášena je řada referátů, úhrnem 120. Nejpočetněji je obelána skupina průmyslové výroby, do které je přihlášeno přes 40 referátů, jež týkají se všeobecně otázek organizačních, přípravy a plánování práce, kalkulace a mzdy, hospodářství energiemi, psychotechniky a úrazu. Ve skupině zemědělské výroby přihlášeno je asi 10 referátů, jež pojednávají jednak o všeobecné organizaci zemědělské výroby, dále o otázkách organizačních ve výrobě rostlinné a živočišné. Ve skupině živnostenské výroby je přihlášeno na 10 referátů, jež pojednávají jednak o všeobecném významu vědecké organizace výzkumnictví a normalisace v živnostenské výrobě, jednak zabývají se otázkami organizačními v některých živnostenských oborech. Ve skupině obchod přihlášeno jest 6 referátů, které pojednávají o všeobecných otázkách obchodu, poměru spotřebitele k obchodu a o otázkách distribučních. Ve skupině veřejné správy přihlášeno je 10 referátů, jež zabývají se jednak všeobecně problémy veřejné správy, samosprávy zájmové, příklady použití vědecké organizace ve státním podnikání a konečně otázkami personálními. Ve skupině pro domácí hospodaření přihlášeno je přes 20 referátů, které pojednávají jednak o všeobecných otázkách domácích prací, dále o výchově pro domácí hospodaření a o použití různého zařízení i pracovního způsobu v domácnosti, za účelem jejího zmodernění. Ve skupině všeobecně jsou zařaděny referáty o výchově, psychotechnice, normalisaci, hospodářských otázkách atd.

Dr. Jindřich.

II. MEZINÁRODNÍ SJEZD SOCIÁLNÍ POLITIKY V PRAZE. Ve dnech 1. až 4. října 1936 bude se konati v Praze II. mezinárodní sjezd sociální politiky. První mezinárodní sjezd konal se v Praze před 12 lety, v roce 1924, jenž se tehdy zabýval jednak zkoumáním mezinárodní situace na poli sociálně politickém, jednak stanovením hlavních zásad nové sociální politiky: mravními a sociálními důsledky osmihodinové doby pracovní, rozvojem individuální, rodinné, stavovské a občanské kultury lidstva, účastí zaměstnanců na správě závodů a povinnostmi lidské společnosti vzhledem k hospodářským krisím. Po tomto sjezdu v roce 1925 bylo ustanoveno Mezinárodní sdružení pro sociální pokrok, jež vzniklo z předválečného Mezinárodního sdružení pro zákonnou ochranu zaměstnanců, Mezinárodního sdružení pro boj proti nezaměstnanosti a Stálého mezinárodního výboru pro sociální pojištění.

Letošní mezinárodní sjezd, jehož předsedy jsou pp. senátor Justin Godart, předseda Mezinárodního sdružení pro sociální pokrok a býv. francouzský ministr práce, Harold Butler, ředitel Mezinárodního úřadu práce a univers. profesor Dr. Emil Schoenbaum, bude jednati hlavně o těchto dvou problémech: o kontrole úvěru s hlediska sociálního a o svobodě odborového sdružování a odborové organizace.

Před II. mezinárodním sjezdem sociální politiky v Praze bude se konati ve dnech 28., 29. a 30. září 1936 sjezd Mezinárodní ústředny nositelů nemocenského pojištění a diskusní konference Mezinárodního sdružení pro sociální vztahy v hospodářství, na které bude pojednáno o otázce hospodářského plánování s hlediska sociálního.

Dr. Jindřich.

Z MEZINÁRODNÍHO ÚŘADU PRÁCE. Koncem měsíce února 1936 konalo se v Ženevě zasedání správní rady Mezinárodního úřadu práce; bylo jednáno o některých záležitostech, které budou projednány Meziná-

rodní konferenci práce až v roce 1937. Tam bude jednáno především o záměrném podnikání veřejných prací tak, aby poskytly pracovní příležitost co největšímu počtu nezaměstnaných. Dále bude jednáno o zkrácení pracovní doby na 40 hodin týdně ve všech odvětvích průmyslu grafického a v průmyslu chemickém. Nevyřídí-li letošní konference otázku zavedení 40hodinového pracovního týdne ve všech odvětvích textilního průmyslu zkráceně v obou čteních najednou, bude o ní jednáno napřesrok znovu. Kromě toho se objeví na programu konference v r. 1937 otázka bezpečnostních předpisů při používání lešení a zdvihacích přístrojů ve stavebnictví, která bude letos předmětem všeobecné rozpravy (první čtení). Zmenšení nezaměstnanosti mládeže sleduje návrh, aby věková hranice pro připuštění dětí k práci byla zvýšena se 14 na 15 let. V tomto směru vyslovila se již loňská konference a správní radě připadl úkol uvažovat o praktickém provedení námětu. Dosud existují 4 mezinárodní úmluvy, které stanoví minimální věkovou hranici pro připuštění k práci na 14. rok v průmyslu, zemědělství, v mimopřemyslových oborech povolání a v námořnictví. Zvýšení věkové hranice na 15 let vyžaduje revize uvedených úmluv, a o té právě nyní správní rada jednala. Vládní delegát Spojených států amerických doporučoval, aby revize byla provedena již napřesrok a uvedl, že ve Spojených státech amerických bylo zakázáno zaměstnávat v průmyslu děti mladší 16 let, v některých odvětvích jest dokonce dovoleno zaměstnávat mládež teprve od 18 let. Průmysl se tomuto zákazu velmi brzy přizpůsobil a dodržuje uvedenou věkovou hranici i po zrušení zákazu. Veřejné školy ve Spojených státech amerických navštěvuje nyní o milion dětí více, které by jinak pracovaly v průmyslu a zabíraly místo dospělým. Správní rada pak rozhodla zahájit revisní řízení o zmíněných čtyřech úmluvách a dotazníkovou akcí zjistiti stanovisko členských států k navrhovaným změnám. Dále jednala správní rada o přípravách zvláštního zasedání konference práce, které má býti letos na podzim věnováno úpravě pracovních podmínek námořníků, hlavně zkrácení pracovní doby na lodích.

Dr. Jindřich.

L i t e r a t u r a .

JUDr. FRANT. PREIS: *Hmotné právo československého sociálního pojištění*. Nákladem autorovým u Ústředního svazu nemocenských pojišťoven v Praze, 8°, stran 473, cena Kč 64.— váz. Nová práce autora je doplněným a zdokonaleným vydáním jeho práce z roku 1933 »Československé sociální pojištění«; kniha se zabývá celým souborem našeho hmotného práva sociálně pojišťovacího, tedy nejen pojištěním nemocenským, invalidním a starobním, nýbrž též pojištěním úrazovým, pensijním, hornickým a nemocenským pojištěním veřejných zaměstnanců. Látka je zpracována systematicky tak, že pojednává o jednotlivých institucích sociálního pojištění ve vzájemném vztahu úprav v jednotlivých zákonech i ve vztahu ku právnímu řádu vůbec.

Autor svoji práci rozdělil na sedm oddílů; v prvním oddílu stručně líčí vývoj československého sociálního pojištění, v druhém oddílu uvádí Dr. Preis čtenáře do systému hmotného práva československého sociálního pojištění vymezením pojmu sociálního pojištění, rozebráním podstaty pojistného poměru a pojednáním o zařízeních sloužících ke zjištění podkladu pro řešení otázek, které vyvěrají ze sociálního pojištění. Třetí oddíl obsahuje úvahy o právních subjektech československého sociálního pojištění, tedy o nositelích sociálního pojištění, o privilegovaných zaměstnavatelích, o pojištěncích a o zaměstnavatelích vůbec, čtvrtý oddíl pojednává o právních objektech tohoto pojištění, totiž o podnicích a o pracovním důchodu, a v pátém oddíle jsou rozebrány některé právní skuteč-